

Säätiön palvelukseen otettiin myös maallikkosaarnaajia, evankelisteja, ns. kenttätöitä varten.

Evankelisluterilaisen Sisälähetysäätiön rinnalle syntyi pian samanhenkistä, joskin itsenäistä organisoitumisen pyrkimystä myös erällä muilla tahoilla. Ruotsalaisen maallikkopuhujan Frank Mangsin Suomeen järjestämät tilaisuudet vetivät sodan jälkeisinä vuosina puoleensa suuret määrät ihmisiä. Hänen ympärilleen syntynyttä herätystä tukemaan muodostettiin v. 1945 Kansan Raamattuseura, joka alkoi samoin järjestää vakituksia herätyskokouksarjoja, kustantaa Mangsin kirjoja sekä toimittaa Sana-nimistä hengellistä lehteä. Sana-lehden tilaajamäärä nousi 1960-luvun alussa pitkälti yli 60 000:n ja juhlia järjestettiin n. 300 paikkakunnalla vuosittain. Vielä voidaan viitata v. 1953 perustettuun Helsingin Raamattukouluun. Vuosina 1960—61 kiinnitti yleistä huomiota ns. Oulun profetia. Seuraavassa katsauksessa käsitellään esimerkkitaipauksena vain Sisälähetysäätiön edustamaa linjaa.

Uuspietistisen liikkeen ohjelma

Organisoitumisprosessiin liittyi esille singotun protestin yksityiskohtainen määrittäminen ja ohjelman vähittäinen standardoituminen. Kristillisen elämän korostamiseen tähtäävää jaksoa, joka oli ominaista sodan päättymistä seuranneelle ajalle, seurasi 1950- ja 60-luvulla vaihe, jolloin yhä enemmän alettiin painottaa oikean opin merkitystä. Tällöin myös rajat ulospäin selvenivät. Protestin kohteiksi kohosivat muutamat jäykistyneiksi ja mukautuneiksi arvioidut vanhemmat herätysliikkeet, erityisesti herännäisyys, evankelisuus ja

lestadiolaisuus, kun taas hengen yhteyttä tunnetaan rukoilevaisleimaisten liikkeiden kanssa. Toiseksi vastalause suunnataan eräitä uudempia kansallisen kirkon piirissä esiintyviä dogmaattisia virtauksia ja toimintalinjoja kohtaan. Noista päivistä lähtien ovat tuomion kohteeksi joutuneet muun muassa lundilainen teologia, tieteellinen raamatuntutkimus, sosiaalinen kristillisyyden kirkon nuorisotyössään suosimat modernit toimintatavat sekä Kirkkojen Maailmanneuvoston edustama ekumeeninen liike. Nykyistä kirkkoa syytetään tuonpuoleisen unohtamisesta, tämän elämän probleemien liiallisesta pohtimisesta, ihmissuosion tavoittelusta, 'luentojumalisuudesta' ja herätysaarnan puuttumisesta. Vuorovaikutussuhteet kansalliseen kirkkoon päin ovat näin muodostuneet sangen jännitteiseksi ja epäluuloisiksi.

Uuspietistinen liike painottaa pelastuskokemuksen tärkeyttä ja tästä nousevaa persoonallista uskoa. Se vaatii, että on vedettävä ehdoton raja kääntyneiden ja kääntymättömien, toisaalta uudestisyntyneiden toisuskovien muodostaman varsinaisen seurakunnan sekä toisaalta uskottoman tai vain nimikristityn 'maailman' välille. Mukautumisen ja mukauttamisen sijasta on uuspietistinen liike valinnut eristäytymisen tien; tämä tendenssi ilmenee suhteellisesti vielä voimakkaampana kuin aikanaan vanhoissa herätysliikkeissämme. 'Viides herätysliike' näyttää korostetusti olevan jäsentensä varsinaisen viiteryhmä.

Uuspietistisessä saarnassa korostetaan voimakkaasti lopun aikojen odotusta ja tuomion todellisuutta. Professori Osmo Tiililä, joka tunnetusti on eräs tämän hetken näkyvimpiä henkilöitä uuspietistien ryhmässä, on ikäänkuin kiteyttänyt sen ohjelman tältä kohdin julis-

Hauvo 1965